

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-m. 6.
A szerkesztőség kéziratok visszam-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 110. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1914 május 15.

Fürdőtörvény és fürdőbank.

Sokáig csak jámbor óhajítás volt, majd lőn belőle a Balatoni Szövetségnek és a Balneologiai Egyesületnek erősen megokolt követelése, a miből született a belügyminiszternek a képviselőházban kijelentett ígérete a magyar fürdőtörvény megalkotásáról, a mi végre szülte az értekezletet, mely az érdekelt faktorok bevonásával csak az imént tanácskozott a magyar fürdőtörvényről és az ezzel kapcsolatos fürdőbankról. Bennünket nagyváradiakat a mi gyönyörű két fürdőnk miatt különlegesen is érdekel az ügy.

Esztendőnk multak esztendőnk után s a magyar intelligencia, a magyar vagyonos osztály minden évben elvégezte a maga nyári kivándorlását, vivén idegenbe a kisebb-nagyobb pénzt s miután azt elköltötte a külföldön minden esztendő szaporította a magyar fürdő és üdülő helyek iránt való lenézést, a mely minden következő évadban nagyobb és nagyobb elhanyagolásban jutott külső kifejezésre. Az intéző hatalmak nem tudtak igazán megszámolni ennek az ügynek a jelentőségével. Indult milliomos szubvenciókkal iparfejlesztési akció, nagyon is kétséges eredményekkel, de igen pozitív millióknak a kiszórásával, hanem a fürdőkben rejlő természeti kincsek igazi értékesítésének elősegítésével nem foglalkoztak úgy, a mint azt ennek a nagy nemzeti vagyoni és társadalmi kérdésnek az igazi értéke megkövetelte volna.

A Balaton Szövetség már 1911-ben kijelölte a célravezető megoldás módját, kimondván, hogy minden

olyan fürdőtörvény, mely azoknak a legégetőbb és legfontosabb kérdését: a hitelügyet nem tárgyalja írott malaszt marad, a pangást a fellendülést csak akkor válthatja fel a fellendülés, ha a nagytőke a fürdőirába bekapcsolódik és éppen úgy segíti fejleszteni ezeknek a nemzeti kincseknek az értékét, mint a hogy teszi ezt a termelés más ágaiban.

Teljes győzelmét jelenti ennek az álláspontnak az, hogy a belügyminiszter által megindított akció első hivatalos mozzanata az egybehívott értekezlet a fürdőtörvény előkészítésével együttesen tárgyalta a magyar fürdőhelyek bankjának ügyét. Ebben az összekapcsolásban benne van az, hogy a törvény biztosítaná a fürdőhelyek hitelképességét, a bank pedig kielégítené a már szinte halaszthatlan hiteligényeket.

Rendezni kell a magyar fürdő és üdülő telepek ügyét első sorban azért, mert az amugy is szegényedő ország, a maga passzív kereskedelmi mérlegével nehezen viseli el a tehetősebbek nyári abszentizmusának idegenbe háramló millióit, a melyeknek itthon kellene termelni újabb és újabb milliókat. Gátépítésnek kell megindulni a rengeteg pénz kiáramlása ellen.

Az utazási szenvedélyt, amely növekszik a művelődéssel és a közlekedés fejlődésével, senki meggátolni nem akarja. Hanem az a törekvés már teljesen jogosult, hogy a huzamos nyári künt tartózkodásra fordított pénz maradjon itthon, mikor megvannak a hasonló gyógyerejű fürdők, itt van a világon sehol meg nem található Balaton a maga tündéri világával.

A másik része a kérdésnek a magyar fürdők igazi belső értékének a kifejlesztése. A mai beruházások mellett, mikor a hitel teljes hiánya meggátolt majdnem minden értékesebb és hosszabb időn keresztül értékesülő beruházást, gyógyforrásainak alig jelentettek többet közönséges ivóutaknál, hiába emelte ezeket a tudományos analysis magasan a hasonló külföldiek fölé, a közönséges szegénység nem engedte ezeket gyógyértékük szerint érvényesülni, mert hitel nélkül a mai modern üzleti világban nincs boldogulás.

A biztató kezdet nyomán kell haladni, ezt a nagy nemzeti és vagyoni kérdést többé sem elejteni, sem más kisebb érdek által háttérbe szoríttatni nem szabad s annak végleges megoldásánál figyelembe kell venni minden ezen a téren eddig kipróbált buzgalmat és tudást.

Az osztrák miniszterelnök. Bécs, május 14.

Stürgh Károly gróf osztrák miniszterelnök Budapestről Bécsbe utazott.

Czernin gróf állása megrendült. A Berliner Tageblattnak jelentik Bukarestből, hogy Czernin gróf, bukaresti osztrák-magyar követ állása megrendült. Nagy reményekkel és várakozásokkal küldték Bukarestbe Czernint, aki ezekből a reményekből és várakozásokból semmit sem valósított meg, sőt az ő követsége alatt Románia még távolodott a monarchiától. Pedig Czernin gróf még Magyarország belügyeibe is beavatkozott Románia kedvéért. Bukását magyar ember nem sajnálja.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtanul szolgálunk.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 14.

Szász Károly alelnök az ülést megnyitván, Harkányi János báró keresk. miniszter betérjeszti az iparfelügyelőségekről szóló jelentését, azután áttértek

az appropriációs

javaslatra.

Hegedüs Loránt előadó ismertette a javaslatot.

Semerjei Miklós báró: Mint ellenzéki ember, nem úgy fogja fel hivatását, hogy mindent támadjon, még ha üdvös alkotásról van is szó. Rá akar mutatni az ország közgazdasági helyzetére. Minden téren takarékoskodni nem lehet, mert évtizedek mulasztásait kell pótolni. A vízkárookra nézve a kormány tett ugyan valamit, de ez csak alalmazna volt. Radikális intézkedés kell a behajózás szabályozására, a Duna-Tisza esatorna létesítésére. A kormány iránt különben nincs bizalommal és nem fogadja el a javaslatot.

Mándy Samu részletesen ismerteti a javaslatot és kiemeli a mai kormányzat jó oldalait. A jogrendet helyreállította s a nemzet az ellenzéktől ha folytatja helytelen politikáját — újra el fog jajdulni.

Pop Cs. István a román nemzetiségi párt nevében megtagadja a javaslat elfogadását. A legnagyobb politikai tapintatlanság volt a kismajtényi per megindítása. Tiltakozik a Budapesti Hírlap tendenciózus cikkei ellen, annál inkább, mert nyíltan beszélnek, hogy ezt a lapot az elmúlástól a kormány mentette meg. A románok saját sérelmüket látják a Vajda elleni támadásban és sérelmet látnak a kerületek beosztásában is a románokra.

Tisza István gr. miniszterelnök: Pop Cs. István ezeket nem érti el, minthogy egyes magyar és osztrák delegátus nyilatkozata közt ellentétet állított fel. A két delegáció azonban ezt az ellentétet nem fedezte fel. Ami Vajdát illeti, az a levél Vajdára vonatkozott és nem a románokra. Fur-

csának találja, hogy az urak azonosítják magukat Vajdával. A választókerületek beosztására megjegyzi, hogy a nagy román területek átlagos népessége megfelel az országos átlagnak. A kormányt az urak állásfoglalása nem befolyásolja. Igyekezni fog a románokat a terroralól felszabadítani s hiszi, hogy szaporodni fog azok száma, akik a békét akarják. Izgatást azonban nem fognak tűrni s éreztetni fogják a törvény erejét.

Pop Cs. István: Nem dolgoznak terrorral, hanem az igazsággal, ez hajtotta hozzájuk a klérust s a román nép sohasem volt egységesebb, mint ma.

A javaslatot ezután általánosságban elfogadták. A részleteknél Darvai Fülöp tett módosítást, melyet elfogadtak s a részleteket is letárgyalták.

Ezután egy esomó kisebb javaslatot tárgyaltak le, köztük gróf Pabienitzki Woroczioczky Jánosnak örökös főrendi tagsággal való felruházását.

Pop Cs. István interpellál a hajdudorogi gör. kath. püspökség dolgában. A hajdudorogi egyházmegye szervezése leginkább a románokat sérti s már kezdetben sem úgy jártak el, amint kellett volna, hisz a hercegprímás a főrendiházban kénytelen volt kijelenteni, hogy az egyházi hatóságok nem jártak el kellő tapintattal. Azelőtt a liturgikus nyelv román volt, de a levelezések magyarul és románul történtek. Amint az új egyházmegyét megszervezték, mellőzték az összes román lelkészeket. Ellenkezik ez a pápai bulla elveivel, Scapinelli nuncius és a kormány nyilatkozataival, hogy minden a régiben marad, hogy a papságnak ideje legyen a régi nyelvről az új nyelvre átérni.

Az interpellációnak egyenesen kihívó szövege a következő:

1. Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy a hajdudorogi görög-katolikus magyar egyházmegye több egyházközségében a nem liturgiát tartják.

2. Van-e tudomása arról, hogy a nemrég Debrecenben elhunyt Muresan János érkörtvélyesi lelkész temetése alkalmával Ruttkay arkimandrita és Papp Gyula lelkész az

egész temetési szertartást magyar nyelven szolgáltatott és utóbbi a jelenvolt román papság és intelligencia megbotránkozására (!) dicsőítette az elhunytakat azokat a tényeit, hogy a román könyveket a templomból és iskolából száműzte?

3. Van-e tudomása arról, hogy még 1913-ban Jankovics volt püspöki külhelynök körrendeletet bocsátott ki, melyben a balászfalvi érseki egyházmegyétől elszakadt egyházközségek által fontartott iskolákban a magyar nyelvet, mint tannyelvet rendelte bevezetni és hogy ez a rendelet ma is érvényben van?

4. Van-e tudomása arról, hogy e rendelet alapján a esikszerdai kir. tanfelügyelő ezen iskoláknak a magyar tannyelvű iskolák közé való törzskönyvvezetését rendelte el?

5. Van-e tudomása arról, hogy a jelenlegi püspök a román egyházközségek román nyelvű beadványait visszautasítja és fenyegetés mellett kötelezi, hogy csak magyarul levelezenek?

Pop Csicsó interpellációjára Jankovich kultuszminiszter válaszolt, aki kijelentette, hogy érdemleges választ később adja meg.

Ülés vége negyed háromkor. Ma délelőtt 10 órakor ismert ülést tart a Ház.

Tisza és Rakovszky afférja.

A minap összeszólalkozás történt a delegáció ülésén Tisza István és Rakovszky Béla között. Tisza azt állította, hogy Rakovszky gyanúsított. Rakovszky idegesen válaszolta, hogy gyanúsítani nem szokása, talán a miniszterelnök uré! Erre mondta gróf Tisza István azt a sokat emlegetett figyelmeztetést: „Jó lesz vigyázni!”

Rakovszky István közbeszólt: „Mi ránk nem mondtak olyat, mint a miniszterelnök urra.”

— Mit mondtak rám? — kérdezte gróf Tisza.

— Azt tessék Polónyi Dezsőtől megkérdezni. — Vágta vissza Rakovszky István.

SZEGÉNY MŰVÉSZEK.

Irta: Papp Jenő.

Találkoztam veled, te szegény ember tegnap este a színházban. Belépirultál az örömbbe, hogy ismét rábukkantál egy nagy nőre, akinek a művészete kicsordul a te városod falaiból, lángoszlopot láttál feltörni, hallottál elindulni egy nesztelen vonatot, hallottál messziről jövő arany zenét, meg-részedtél attól az örömtől, hogy ismét van egy igazi tehetség köztetek, akinek szüksége van kocsitolókra, szüksége van a betűk néma hadosztályára, hogy masirozzanak előtte, hogy tiszteljenek, hogy sorfalat álljanak neki azon az uton, amely Budapestre vezet, vagy Bécsbe, tul még azon is, a francia, orosz pénz birodalmába.

Végtelen hálás vagyok neked, aki ebben a kis városban műveled a földet, tiszteletben tartod egy suszterné hiúságát is, nem jársz színházba, csak mikor revelációt sejtessz, mikor izgatott vagy, mikor érzed, hogy ma este ismét kihajt szántóföldeden egy ritka virág. És hogy sietsz mindjárt felajánlani őt a nagy demimondeoknak, a metropolisoknak, mintha neked, a te házadnak, a te faludnak nem is volna joga hozzá, mintha bűn volna ide láncolni egy nagy énekesnőt, a csillaghoz kötözni a napot, mintha loptuk volna és égetné a kezünket, úgy adunk följebb, a felső régióknak minden kincset. Rosszul teszed ezt te szegény ember, mert megfosztod az utcádat egy szenzációtól, a színházadat egy művésztől, a fantáziádat egy kiszinezett kariertől, a lelkedet egy élvezettől.

De én azt hiszem, hogy tévedek. Te megérdemled ezt a sorsot. Megérdemled, hogy másnak termelj, mint a falu a városnak tejet vagy magvaváló szilvát. Megérdemled, hogy belepusztulj a tenger, a pénz, Velence vagy a misztikus orosz kultúra utáni örült vágyakozásodba, megérdemled, hogy meghalj mint öt gyerek apja, mint tíz könyv írója szegényen, a hir havozó fénye, a testi elmulás fenséges percei, a világ részvéte és égető érdeklődése nélkül! . . .

Mert féltékeny vagy, hiu vagy, gyenge vagy, maradi vagy, a mult század formáit epeled és nem mered bátran itt marasztalni a zsenit. Milyen jó, hogy Mistral falujában nem lakott több költő, csak ő. Mert azok biztosan elküldték volna Párisba, ahol in-ficiálják volna a nők, a parfóm és az éjszakák. Így óriás lett a proveneci ibolyák között.

Minden országnak van egy szive. Ha éjjel lenéznél a magasból Európára, látnád lángolni őket. De mi lesz, ha minden véresepp a szivbe gurul, ha csak egy helyütt lesz villanyvilágítás, hangverseny, premiére, lobogódisz, könyv és minden? . . . De ezt a gondolatot egyelőre tegyük zsebre, mert nagyon forradalmi, nagyon sokszínű, szét-szedhető és még hibái, leirhatatlan akadályai vannak. Egyelőre csak az én hálámról van szó, amit irántad érzek te drága szegény ember.

Tudniillik úgy áll a dolog, hogy megcsaltalak, becsaptalak, kihasználtalak és ezért a sok aljasságért nem tudom, hogy mit fizessek neked. — Hálás vagyok neked, mert meggyőztél arról, hogy a fekete kávé, a szivar, a délutáni napfény a már-

ványasztalok mellett nagyon sok kényelmet jelent, ellustit, elálmosit, megtanít komolyan beszélni a színésznők becsületéről, hinni a pusztuló gentry göggyében, az arisztokraták illatában, a demagógok meggyőződéseben és az emberek tisztaságában. Te neked már kezd gömbölyödni a kezed, pedig valamikor sovány, csontos volt, lepattant róla minden hiu ékszer és arany.

Észrevettem, hogy jól esik neked minden parányi láng, tapsolsz örömben, ha a primadonna nem fogott falsot, vagy a szinpadra mer repülni egy tizenöt éves pillangó; kellemesebb már neked a langyos fürdő, szeretsz emlékek tüzenél melegedni. Jár itt köztünk egy kántor, akiről valamikor — ezelőtt husz évvel — az a hir röpült világgá, hogy szeretne operaénekes lenni. Azóta, ha hallják énekelni, mindenkinek feltámad a részvéte. Szegény! . . . Művész lehetne, de itt maradt vidéken.

Szentségtörésnek tartom, hogy ilyenkor kiundjam:

— Biztosan nagyon hamar elkezdett feketézni, szivarozni, délután aludni vagy a családi fészek után vágyódni! . . .

El itt egy költő, aki tíz év óta terhes egy ötfelvonasos misztériumtól. Egy bankigazgató, aki művészházat akar csinálni a művészekkel, egy újságíró, akinek nincs lakása, de minden reggel tizezren gyönyörködnek a mondatai súlyos pillérjeiben, gondolatai pazar palotájában. A színészek közt találtam egy vén embert, aki sirva fakadt, mikor hallotta, hogy egy színész-kollegája lopott. A pénzügyigazgatóságnál ül egy ember öt adókönyv előtt és a blokja alá rejtette előlem Wilde Oszkárt.

Ennek az ügynek lovagias folytatása lett. Tegnap délelőtt gróf Tisza István magyarázatot kért herceg Odeschalehi Géza és gróf Csekonic Gyula útján Rakovszky Istvántól. Rakovszky István herceg Windisgrätz Lajos és őgróf Pallavicini Györgyöt nevezte meg segédeikül.

A Rakovszky segédei első sorban tisztázni akarták gróf Tisza Istvánnak Polónyi Dezsővel fennforgó lovagias ügyét. Ez az ügy a margitszigeti panama idejében támadt, amikor Tisza a képviselőház ülésén felolvasta azok neveit, kik a játékkaszinótól pénzt kaptak, köztük a Polónyi Dezső nevét, aki mint a vállalat ügyvédje tiszteletdíjat huzott a vállalatától.

Polónyi Dezső sértőnek találta azt, hogy nevét a gyanúsítottak között sorolta fel a miniszterelnök s nyílt levelet tett közzé, melyben sértő kifejezéseket használt Tiszára.

Erre a nyílt levélre nem reagált Tisza és az ellenzéki politikusok felfogása szerint Tiszának elintézetlen ügye van Polónyi Dezsővel.

Ez az incidens került szóba a mostani lovagias ügyben.

A segédek semmi felvilágosítást sem adtak a tárgyalásokról, de politikai körökben azt beszélnek, hogy a Polónyi-ügyet összekapcsolják ezzel az afférral.

A Kath. Sajtóegyesület gyűlése Budapest, május 14.

A Katholikus Sajtóegyesület este 6 órakor tartotta közgyűlését Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök elnöklésével. Prohászka püspök nagyhatású gyönyörű beszédet mondott a sajtóról.

A postán az altisztek között leltem egyet, aki Mussetet fordította. Rákosi Jenő halhatatlanná avatott egy poétát, aki a köpcésékről másol rendeleteket a tanfelügyelőségben. Megismertem egy leányt, akiről mindenki azt hitte, hogy neveletlen és kiderült, hogy rajongója a nagy koponyáknak, Schopenhauerből jobban idéz, mint bármelyik nagyképu szociológus vagy bölcsész.

Fájdalmas már itt élni ebben a füstben, ahol minden elvérzik, versek és karrierek csak a napfény és a feketekávé érkezik meg örökké frissen, párologó forrósággal. Arra a percre gondolok, amikor megfogom köszönni, hogy bemutatották nekem az igazságokat, hogy vigyázni kell a suszterné öngyógyására s az Istenért ki ne maradjon valahogy a neve a jelen voltak névsorából. Arra a percre gondolok, mikor hálás leszek a festőnek, hogy szenvedett, míg eltalálta egy kínai pagoda alaptónusát, hálás leszek egy színésznőnek, hogy megmutatta miképpen kell száz korona többletért lemondani a fenséges emberi érzések csillogtatásáról és buta operetteket játszani. Magammal viszem ezeket a szent titkokat, el fogok szórakozni velük, kirakom majd magam elé, mint utas ember az elrejtett arany pénzét, amit a jóbarátoktól kapott és nagyon hálás leszek érte mindannyiatoknak.

A város parlamentjéből.

A közgyűlés első napja.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta május havi közgyűlését. Dacára, hogy a tárgysorozat nem ígért két napos tárgyalást, a tanácskozás mégis annyira elhúzódott, hogy csak a 14. pontig jutottak el, s a következő ügyek a ma, folytatódólagosan tartandó közgyűlésen kerülnek megvitatás alá.

Mindjárt a polgármesteri jelentésnél megindult a szóáradat, s a felszólalásoknak valójában igen esekély közük volt a jelentéshez, mert azok inkább interpellációk voltak.

A közgyűlés egyik legfontosabb tárgya volt a választás, amelyen azonban csakhamar keresztül estek, mert mindhárom számított állást közfelkiáltással töltötték be. A megválasztottak mindegyike eddig is a város szolgálatában állott s becsületes buzgalommal töltötte be hivatalát és így már eddigi munkásságukkal kiérdemelték megválasztásukat, amely előléptetés volt részükre.

A közgyűlésen Hlatky Endre főispán elnökölt.

A törvényhatóság tagjai nagy számmal voltak jelen.

A közgyűlés megnyitása után beterveztették a polgármester jelentését a közgazgatás április havi állapotáról.

Mi nincs a jelentésben?

Weisz Lajos nem fogadja el a jelentést. A Diana-fürdő bérlete ügyében ígéretet tett a polgármester. Azóta semmit nem lát ez ügyben. A Rulikovszky-ut rendbehozatalát is ígérte a polgármester, ha pénz lesz. Most van pénz, még sem tettek ez irányban semmit. Az ügyforgalomnál sok a hátralék. A Budaházy helye üres, s dacára, hogy már bünyügyi ítélet van, még sem járják le a fegyelmet, hogy a helyek betölthetők legyenek. Ezért nem fogadja el a jelentést.

Dr Adorján Emil a nyomtatvány szállítás ügyéről a jelentésben semmit sem talál, sem arról, hogy a Szent László-térre engedély nélkül épített bódé, a közgyűlés határozata dacára, miért nem lett lebontva?

Dr György Ernő az adókiutésekre vonatkozólag kéri, hogy a polgármester járjon közbe a pénzügyi válság által sújtott polgárság érdekében.

Dr Agoston Péter azt kifogásolja, hogy a választási törvény által kívánt irni-olvasni tudást igazoló vizsgálatokat nem osztották be úgy, hogy a munkások este és vasárnap is vizsgálhassanak.

Dr Perezel Adolf az ellen szólal fel, hogy a fa- és fémipari szakiskolát most már a Nagypiacon óhajtják felállítani. Kéri, hogy a jelentésben a nagyobb intézményekről is emlékezzék meg a polgármester s a jövő jelentésben a város szabályozási térképe kérdésével is foglalkozzék a polgármester.

Rimler Károly válaszol a felszólalásokra. A Rulikovszky-ut kövezését nem ígérte. Pénz ma nincs, mert ami kölcsönt felvesznek, le van kötve már meghirdetett közintézményekre. — A Budaházy-ügyben formá-

hoz van a város kötve. Az iratokat átkérték a törvényszéktől, de még nem kapták meg. A nyomtatvány ügyében a tanács tárgyalta s jogi véleményt kért a főügyésztől. A Szent László-téri hidra vonatkozó határozat még nem jogerős. Az adóösszeírásnál megteszik amit tehetnek. A vizsgálóbizottság ügyét nem ő intézte. A bizottságot szombatra összehívta, hogy tárgyaljon a dologban. A fa- és fémipari szakiskolára vonatkozólag változások állottak be; most gyűjti az adatokat.

Dr Adorján Emil kritizálta a polgármester választát. Nem ilyen hangot és választ várt volna a polgármestertől.

A polgármester jelentését tudomásul vették.

Ezután a polgármester, mint a központi választmány elnöke, letette az esküt.

A választások.

A számvevői állásokra került ezután a sor.

Az I. oszt. számvevői állásra: *Rozsly István*;

a II. oszt. számvevői állásra: *Bauda Géza*;

a III. oszt. számvevői állásra pedig *Pogácsás György* választattak meg, még pedig egyhangulag.

Elfogadták a tanács javaslatát a rendőrség részére kiutalt 54,000 korona államségély felhasználása tárgyában.

A kisiparosok érdekében.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara beadvánnyal fordult a városhoz, hogy a középitkezéseket mielőbb kezdje meg a város, hogy az iparosok munkához jussanak. Továbbá a feltételfüzeteket iparszakok szerint adják ki.

A tanács a kamara beadványának megfelelő javaslatot terjesztett a közgyűlés elé.

Dr Moskovits József elfogadja a tanács javaslatát. A kamara azt kívánta, hogy a feltétel-füzetek szakok szerint adassanak ki, s ezt a tanács elfogadta, amiért köszönetet mond. — Azt kifogásolja, hogy a nagyobb építkezésre későn írták ki a pályázatot s a tavaszi hónapokban a munkanélküliek nem jutottak munkához. Kéri, hogy az Amke internátus építését is vegye kezébe a város.

Rimler Károly kijelenti, hogy az Amke vezetősége rövid időn válaszol a város határozatára s ha a megegyezés sikerül, a jövő héten tartandó rendkívüli közgyűlésen tárgyalásra kerül az ügy.

Szabó Károly szerint a kisiparosok kiábrándultak a közmunkákból, mert abból nem igen kap munkát a kisiparos. Ezután hibáztatja, hogy az ipari szakiskolát a Nagypiac félreeső helyén akarják felépíteni. Ennek a tüzoltólaktanya területén volna az alkalmas helye. Egyelőre ott is maradhatna a tüzoltóság, csak a városmajort kell kitelepíteni, amire fedezetet nyújtana a vágóhid és a munkáslakásoknál elért megtakarítás.

Rimler Károly rámutat, hogy a szakiskolát az állam építi. Nem lehet ott hagyni a tüzoltólaktanyát, mert még az egész terület sem elég, meg kell venni a szomszédos telkeket is. Ezt tervbe vették, hogy a Nagypiacon építsék fel a szakiskolát, de ott sincs egyben elég hely, s így két részre kell osztani az intézményt. Tavasszal csak úgy lehet megkezdeni a szakiskolát, ha szabad helyet adhatunk. Ilyen pedig csupán a Nagypiac áll rendelkezésünkre. Semmi újabb

**A „Kolozsvári Kristály“ Gőzmosógyár üzlethelyiségét
Szalárdi-utca 9. szám alá (Rosenzweig fűzőipar épület)
helyezte át.**

Ruhafestés. — Vegytisztítás — Gőzmosás.

külesönökre nem reflektálhatunk. Hiába hoznak bármely határozatokat, azt nem lehet végrehajtani.

Szabó Károly válaszol a polgármester beszédére. A tanács olyan dolgokat is elfogadott, amit nem lett volna szabad. A Nagypiacon kiállítási csarnok és közműhely kidobott pénz. Végre tegyenek valamit az iparosok érdekében is.

Schwarz Izidor szólalt fel röviden.

Köszeghy József felvilágosítással szolgál. Nem ismeri a tervet, amelyet az állam akar keresztül vinni. Ugy értesült, hogy 11000 négyszögméterre van az államnak szüksége, hogy az egész komplexumot elhelyezhesse. Várják be a tanácskozás eredményét.

Elfogadták a tanács javaslatát.

Elismerés Schiff Ernőnek.

A város tanácsa beterveztette a Sztaurovsky gyermekkórház zárszámadásait és költségvetését.

Dr Popovics Miklós általános helyeslés mellett emelte ki az intézet kiváló működését. Ez az intézet egyike a város leghumánusabb intézeteinek, amely emellett nem kerül a városnak pénzébe. Indítványozza, hogy az intézet vezető igazgató-főorvosának dr Schiff Ernőnek önzetlen működéséért köszönetet és elismerést szavazzanak. (Éljenezés.)

Ugy az előterjesztést, mint az indítványt egyhangulag elfogadták.

A 3 milliós kölcsön.

A városi tanács beterveztette a három budapesti pénzintézet felveendő 3 millió koronás készpénz kölcsön kötelezvényeit.

Balogh Döme azt kéri, hogy a községi kötvények kibocsátására az engedélyt eszközöljék ki. Erre kapnának külföldi kölcsönt.

Dr Medvigy Gábor rámutat, hogy ők, a munkapárt támogatta, sőt szorította a polgármestert, hogy a három millió kölcsön dolgát vegye a kezébe. Csak a kötvény kibocsátást nem pártolták, mert azt veszedelmesnek tartották a mai viszonyok között.

Rimler Károly felvilágosítása után a kölcsön felvételét elhatározták.

A honvédtüzérlaktanya pótmunkái.

A tanács beterveztette javaslatát a honvédtüzérlaktanya kibővítése tárgyában.

Kelen Béla szólalt fel elsőnek. A kisiparosok a tüzérlaktanya azon munkáit, melyeket otthon csinálhattak, már elkészítették, de nem veszik tőlük át. Most ismét nincs munkájuk. Kéri, hogy a város hasson oda, miszerint a kibővítési pótmunkákból a kisiparosok is részesüljenek. Továbbá, hogy a már elkészült munkák után a kisiparosok már most kapják meg a munkadíjat.

Köszeghy József szerint a tanács és a mérnöki hivatal a legjobb indulattal vannak az iparosok iránt. Mindent elkövetnek, hogy a kisiparosok mielőbb munkához juthassanak.

Kelen Béla kéri, hogy a munkálatok kiadását a kisiparosok részére haladéktalanul rendeljék el. Ezt indítványozza is.

Dr Adorján Emil a város kaszárnya politikáját fejtegeti. Másutt még jövedelmeznek az annuitáson felül a kaszárnyák. Nálunk alig marad 2-3 százalék az annuitásra. Debrecenben magánvállalkozó építi a kaszárnyákat s még bért kap a város a területért.

Rimler Károly: Itt is volt az az ajánlat, amely Debrecenben. De ezzel feladtuk volna önrendelkezési jogunkat. Nagyvárad most olyan előnyös feltételeket kapott, amely tekintélyes jövedelmet hoz a városnak. A polgárság érdekében nem fogadhatták el a speciális kaszárnyaépítő ajánlatát.

A tanács előterjesztését elfogadták, a Kelen Béla indítványával együtt.

Az Orsz. Közművelődési Tanács részére, öt évre, évi 300 korona segélyt megszavaztak; a szegedi ifju vakok államilag segélyezett tan- és nevelő intézetének szintén megszavaztak évi 300 koronát.

A közgyűlést ma, pénteken délután folytatják.

A Kath. Népszövetség közgyűlése és táncmulatsága.

A Katholikus Népszövetség május 17-én, délután 4 órakor tartja közgyűlését. Ez lesz a Népszövetség első közgyűlése a Katholikus Kör impozáns, hatalmas méretű dísztermében. Ez valóban oly hatalmas keret, mely méltó a Katholikus Népszövetség tagjainak nagyszámához, mely nagyra nőtt a Népszövetség fennállásának rövid ideje alatt.

Este fél 9 órakor a Népszövetség és az Otthon táncmulatságot rendeznek, melyet ugyancsak a Katholikus Kör Szent László-teremben tartanak meg. A táncmulatság családias jellegű lesz.

A táncmulatság iránt máris nagy az érdeklődés az egész katolikus társadalomban. A meghívók már szét mentek, de akik tévedésből még azt meg nem kapták, vagy akik arra igényt tartanak, forduljanak a népszövetségi Otthonhoz, ahol minden délután permanenciában van az agilis rendezőség.

A közgyűlésre és a táncmulatságra szóló meghívó a következő:

Meghívó. A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete 1914. május 17-én délután 4 órakor a Kath. Kör Szent László-teremben tartja rendezési közgyűlését, a következő tárgysorozattal:

1. Himnusz, éneklék a jelenlévők.

2. Elnöki megnyitó.

3. Jelentés a Katholikus Népszövetség 1913. évi működéséről. Irta és felolvassa Székely Lajos.

4. Pénztári jelentés, előterjeszti Zöldy Bertalan.

5. a) Oblomov: Ballada, Kürthy: Magyar Ábránd. Zongorán előadja Banovits Bertalan.

b) Dalok. Éneklék: Mogyorós Ilonka. Zongorán kíséri: Banovits Bertalan.

6. Vallás és hazafiság, ünnepi beszéd, tartja Szentkirályi Zoltán bihari plébános, volt országgyűlési képviselő.

7. Szózat, éneklék a jelenlévők.

Jelen meghívó az ünnepélyes közgyűlésre beléptijegyül is szolgál. Kívánatra vagy a meghívó, vagy a tagsági igazolvány felmutatandó.

Belépti díj nincs, azonban szives adományokat a Népszövetség céljaira köszönettel fogadunk.

Ugyancsak 1914. május 17-én este fél 9 órakor a Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete és a Katholikus Népszövetségi Otthon a Katholikus Népszövetségi Otthon javára a Katholikus Kör Szent László-teremben táncmulatságot rendeznek. Belépti jegy: Személyijegy 1 K. Családijegy 3 K. Jegyek előre válthatók a csoportvezetőknél és a Népszövetségi Otthonban. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk.

Tisztikar: Dr Krüger Aladár a Népszövetség igazgatója, az Otthon elnöke. Dr Popity János, dr Papp Károly helyettes igazgatók. Fetter József, Standary György, Veres János alelnökök. Zöldy Bertalan pénztáros. Székely Lajos titkár. Mihók János háznagy. Petry János, Komáromy József, Kiss Bertalan, Tuka János, Karkusz Sándor számvizsgálók.

Rendezőség: Pörendező Fleisz Elek. Zene-

rendező Galló János. Négyesreudezők Barza Antal, Galló Lajos.

Táncrendezőség: Andrassy János, Barza József, Branhof Lajos, Borbola László, Brán László, Balázs Ferenc, Décsy Dénes, Dobozy János, Elek Endre, Günthner Oszkár, Henn Lajos, Karkusz József, Kalló János, Kasza Lajos, Kádár János, Korbita József, Kalló György, Koszty Béla, Kürty Lajos, Kovács Gyula, Müller Béla, ifj Maricskó János, ifj. Papp János, Paizs József, Retegh László, Somlay József, Stachó Sándor, Szabó Lajos, Szénásy Mihály, Völgyi Gyula, Zsivanovits Konstantin.

Rendezők: Asztalos Jenő, Bodola Imre, Bátor Mihály, Fóris Imre, Fata Sándor, Gábris János, Holdy Kálmán, Henn Lajos, Junger Ferenc, Kmezz Lajos, Kovács Lajos, Kovács Árpád, Kovács Ferenc, Kovács Imre, Kovács József, Kozma Mihály, Koch Károly, Kovács Gyula, Lammel József, Lénárt József, id. Lénárt József, Lapu Károly, Lukács Bálint, Lovass Ferenc, Matyi József, Makó Sándor, Merva Kálmán, Nagy Béla, Némethy László, Oláh Ferenc, Pethő Sándor, Paur Lajos, Pásztay Lajos, Paizs Miklós, Pálffy István, Rottensteiner József, Rorvek Lajos, Ráduy Péter, Sikly József, Schiszor Miklós, Sallay Viktor, Szigeti Vilmos, Teleky Pál, Zöld Károly.

Pesti irások.

Budapest . . .

Jó itt ülni a galérián és arra gondolni, hogy mit csinálnak most otthon, Nagyváradon.

Az asztal üveglapja alatt, amelyen e sorok íródnak, kalotaszegi varrottas piroslik. Kaeskringós száru virágok és levelek díszlenek az üveg alatt, kedvesen, szerényen, mintha bocsánatot kérnének azért, hogy ide tolakodtak az aranyozott cirdás kávéházba. Kint az utcán emberek futnak, sietnek a vacsora után, benn pedig billiárdoznak, alsóznak a léhák. Egy-egy nagy sarokban fiatal nagyhajuak róják a sorokat, közben behunyt szemmel hallgatják gyomruk tompa korgását . . .

A jó vidéknek fogalma sincs arról a nyomorról, ami Budapestet fojtogatja . . .

De azért mégis jó itt. Hiszen Magyarországnak csak ez az egyetlen sokat magába foglaló központja. Ezért van az, hogy az éhesek kilencven percentje nem akarja itthagyni Pestet. Hátha! . . . Hátha holnap felvirrad az ő napja! Ebben bizik mindenki.

Ütik, kergetik egymást az emberek a kenyérért. Csak a kenyérért. És a lóversenyért. Ez a kettő itt a legfontosabb. Gyermek, akik a lovak neveit nem tudják megjegyezni, sziv dobogva várják a lapok kirkatai előtt az egyes futamok eredményeit. Itt is a hátha. Hátha bejön az a „halmozás”, és sok-sok pénzt fizet a „buki” . . .

Most látom csak milyen óriási lépésekkel halad Nagyvárad Budapest után. Még ebben a tekintetben is. Ennyi kétes vállalkozás, szomorú letört, pénztelen ember mint itt, csak Nagyváradon van. De ilyen hamis fény, óriási urhatnamság és erős ragaszkodás a „hátha”-hoz is csak odahaza . . .

Vajjon mit csinálnak a váradai fiúk? . . .

(h. l.)

Minisztertanács.

Budapest, május 14.

Este 6 órakor gróf Tisza István elnöklésével minisztertanács volt, a melyen folyó kormányzati ügyeket intéztek el.

Megakadályozott családirtás.

Dráma Szentpéterszegen.

Az örök perelő halála.

Tegnap reggel az ujfalusi járás Szentpéterszeg községében megöltek egy embert. Az eset körülményeit még homály fedi. A jelenleg is kinttartózkodó bírósági kiküldöttek lesznek hivatva világosságot deríteni az ügyre. Tudósítónk a történetekről a következőket jelenti:

Szentpéterszeg községének legizgágabb természetű embere volt *Dudás Lajos*. Valamikor jómódu ember volt. Összeférhetlen természete folytán alig volt valaki a faluban, akivel jóviszonyban lett volna. Örökös hadilábon állott mindenkiel. Amolyan falusi bölesész volt, aki nem éppen utolsó dolognak tartotta a bíróságok busítását. Ha nem akadt peranyag, csinált ő maga. Egy alkalommal a segédjegyzőt azért támadta meg baltával, mert az adóért ment hozzá, máskor meg az ottani uradalom számtartóját támadta meg.

A sok per végre a vagyonába került. A bíróság a perköltségek és büntetéspénzek miatt elárvereztette a házat. Egy ideig bele is nyugodott *Dudás* abba, hogy ő ház nélkül maradt. Mindenkinek azt hangoztatta, hogy majd visszaszerzi ő azt a kincsekből. Ezekről a kincsekről azonban hallgatott és féltékenyen őrizte azokat a ládában. Januárban azonban nagyon megszorult *Dudás* és utnak indult az országban az ő kincseivel.

A kincsek pedig csillogó ásványdarabokból állottak, amiket valami lelketlen szélhámos még évekkal ezelőtt nehéz százasokért varrt a nyakába, azzal, hogy azok szintiszta aranyak.

Mikor azonban már minden várost beköborolt a kövekkel és mindenütt csak azt mondták, hogy az ásványok csak közönséges pirit törmelékek, *Dudás* egészen kétségbe esett.

Nem hagyott fel a reménnyel, hanem felküldte a bányászati akadémiára megvizsgálás végett. Az eredmény itt is ugyanaz lett. *Dudás* végleg elveszettnek látta a kára megtérítésének reményét. Ekkor ismét az előbbiekhöz hasonló böles gondolata támadt. Azt tette fel magában, hogy az ő elárverelt háza tulajdonképpen most is az övé, az új tulajdonos *Sajin Bálint* csak lakó benne, akit ő onnan kidobhat, amikor akar.

Május elejétől kezdve *Dudás* állandóan járt *Sajinék*hoz és követelte, hogy költözzenek ki. Erről természetesen hallani sem akartak a ház tulajdonosai. Csűrörtökön reggel, mikor *Sajinék* éppen a mezőre készültek, megjelent náluk *Dudás*. Már a kapuban kezdett kiabálni a szerencsétlen ember.

— Majd visszaadjátok ti az én házat! Ezzel sarkig csapta az ajtót. Egyik kezével a nyitott kapura mutatott, a másikban egy 12 milliméteres revolvért szorongatott.

— Ki takarodjatok innen, mert mindnyájatokat kipusztítom a földszinéről. Kiabált *Dudás* és a töltött revolvért ráfogta *Sajin Bálint*ra. Mielőtt azonban a revolvért használhatta volna *Sajin Bálint* fia *Sajin Péter* oda ugrott és hátulról megragadta *Dudás* kezét.

Izgalmas dulakodás fejlődött ki a két ember között. *Dudás* állandóan a fiatal ember mellét kereste a revolver esővével. A helyzet nagyon kritikussá kezdett válni, mikor fia segítségére sietett *Sajin Bálint* is.

Hogy ezután mi történt, nem lehet tudni. Mikor a két ember felállott, *Dudás* eszméletlenül feküdt a földön. *Sajinék* nyomban jelentést tettek a dologról a csendőrségnek és az ujfalusi járásbírósnak. *Sajin Bálint*ot és fiát egyelőre őrizet alá vette a csendőrség. A járásbírósnak tegnap délután szállott ki Szentpéterszegrre, ahol első sorban a szemtanukat hallgatta ki. A tanúk egybehangzóan úgy adták elő a történeteket, ahogy elmeséltük. Ezután kiküldték *Dudás* testét és 20 darab 12 milliméteres revolver töltényt találtak nála. Ugy látszik, *Dudás* az egész *Sajin* familiát kiakarta irtani.

Tegnap délután a hullát felboncolták és megállapították, hogy *Dudás* meghalt, egyebekben ütés következtében. Az ütés közvetlen a fültől alatt van. *Sajin Bálinték* vallomása szerint ezt az ütest dulakodás közben kapta. A vizsgálat tovább tart. *Sajinék* iránt nagy részvét nyilvánul meg, mert a falu egyik legderekabb családjáról van szó. *Dudást* ellenben senki sem sajnálja.

..HIREK..

KLASSZIKUS DÉLUTÁN

volt a színházban tegnap. Valóban klasszikus volt: üres ház előtt ágált a legőszintébb művésze Nagyváradnak. *Bihari Ákost* mindig érdemes meghallgatni, mert nincs senkinek olyan szent meggyőződése, mint neki. Azt hittük, a szünügyi bizottság követelőzése után, hogy szomjuhozzák a klasszikus művészetet s ime kiderült, hogy ötven diáknak s nekünk, a lenézett sajtónak kell az elismerést szolgáltatnia a művészeknek. A diákok és a sajtó hallgatta végig a klasszikus programot. Igaz, nekünk kötelességünk. De keserű így ez a kötelességteljesítés!

Hát hol maradtak a lelkes szünügyerek, akik annyira verték a mellüket minden ülésen a klasszicitás mellett? . . . Vagy legalább, miért nem küldték el leányaikat, fiaikat az ifjúsági előadásra? . . . Tudjuk, hogy a felnőtteknek csak obszcén darabok kellenek, tudjuk, hogy ők szégyellik meghallgatni *Faustot*, vagy *Petőfit*, de akkor hogy merik belekergetni a direktort ilyen előadásba! A Böském előadását valósággal provokálták; a tegnap délutáni gyönyörű aranyeső tátongó páholyok előtt hullott. Csunya hazugság az a kultúra, amelynek nevében az urak beszélnek, közönséges agyagmáz.

A kabarékkal, tingli-tangli korezmákkal szemben legalább őszinte az ember. Oda a szünügyerek is el-ellátogatnak. De nem is beszél ki előre bizottsági üléseken, hogy mikor teszik tiszteletüket, nem is verik a mellüket, hogy ők milyen barátai a művészetnek, meg nem is követelik, hogy mit adjanak elő! . . . De szegény színházat örökké dorongolják, a színigazgatót örökké fűrésztik, hogy miért nem rendez klasszikus előadásokat, miért haragítja meg azt a türelmes *Tiszántúlt* a Böském-féle szörnyszülöttel, mikor ők is undorodnak tőle! . . .

és nyolc estén át „csak azért is” mind ott voltak a Böském szoknyája körül.

Elég szomorú dolog azonban az, hogy a tegnapi kulturbotrány miatt a szünügyi bizottsággal is kell pörölni.

Milyen magasan kellene állania az izlésnek és a kulturaszeretetnek ott, ahol egy *Bihari Ákos* ki mer állni a rivalda elé tisztán irodalmi értékű dolgokkal? . . . Szegény *Bihari Ákos* nagyon csalódott Nagyváradban! Ő elhitte, hogy a szünügyerek komolyan követelik a klasszikusokat.

Nem az elmaradt anyagi hasznót sajnáljuk, hanem azokat, akik nem voltak ott a színházban.

Satyr.

* Kossuth Ferenc haldoklik.

Budapestről jelentik: *Kossuth Ferenc* állapotában este 7 órakor beállott az agónia. A beteg elvesztette eszméletét s minden percében várják halálát. *Báró Müller* professzor szerint a katasztrófa ma reggelig minden valószínűség szerint bekövetkezik.

* **Ügyvédek küldöttsége a tábla elnökénél.** Megemlékeztünk már arról, hogy a nagyváradai ügyvédek küldöttségileg keresték fel *Bary József* kuriai bírót, a törvényszék elnökét, hogy ne a városi járásbírósnak helyeztessék ki a törvényszéki palotából. Ebben az ügyben tegnap a kir. tábla elnökét, *Gajzágó Bélát* is felkereste az ügyvédek küldöttsége dr. *Adorján Emil* ügyvéd vezetésével, aki előadta erre vonatkozólag az ügyvédek kívánságát. A tábla elnöke jóindulatu pártfogásáról biztosította az ügyvédi kar küldöttségét. Ebben az ügyben az igazságügyminisztert is felkeresik az ügyvédek.

* **A rendőrség kérelme.** Tegnap szóvá tettük azt a feltűnő állapotot, hogy egymásután fordulnak elő déli betörések az üzletekbe. A rendőrség most a sajtó útján arra kéri a közönséget, hogy délben zárja be üzletét jól, a pénzt ne hagyják a gyenge kis pénztárfiókban, hanem tegyék a *Wertheimba* és hacsak lehet, hagyjanak az üzletekben valakit (egy inast) a záróra alatt. Ezek az óvintézkedések nagyon megkönnyítenék a rendőrség munkáját, mert bizonyos, hogy jól szervezett banda követi el a betöréseket.

* **Betiltott népgyűlés.** Váradszőlősen vasárnap este 7 órakor *Jéger József* és társai népgyűlést akartak rendezni. A népgyűlés tárgya lett volna az új választói törvény bírálata. A rendezőség tegnap kérvényt adott be a központi főszolgabíróshoz a gyűlés engedélyezése iránt. Nagy Márton főszolgabíró azonban elutasította a kérelmet azzal az indokolással, hogy az a hely, ahol a gyűlést akarják tartani oly szűk, hogy ott egyáltalán nem lehet népgyűlést tartani. Második ok volt az elutasításra az, hogy este 7 órára tervezték a gyűlést. Hét órakor már sötétedik és így esetleges tüntetés, vagy zavargás folytán nagy kellemetlenségek adhatják elő magukat. Így a szőlősi szocialista atyafiak nem fognak gyülekezni.

* **Kinevezések.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. *Reke Kálmán* nagyváradai ügyvédjelöltet a nagyváradai kir. törvényszékhez jegyzővé, *Magyar Mihály* nagyváradai kir. törvényszéki díjnokot a nagyváradvidéki és *Bor Imre* nagyváradai kir. ítélőtáblai díjnokot a máriaradnai kir. járásbíróshoz irnokokká nevezte ki.

* **Szemes Imre halála.** Az egész városban mély részvétet keltett egy köztisztelőben állott aggastyán: Szemes Imre nyug. kir. tanfelügyelő halála. Temetése ma, pénteken, május 15-én délután fél 4 órakor lesz a Szent János-utca 20. számú háztól.

Szemes Imre 1843-ben született Darvason; atyja ref. lelkész volt. Filozófiai, jogi és theologiai fakultásokat végzett. Biharvármegye főispánjának törvénykezési irdájában mint joggyakornok működött 1869-ig. Br. Eötvös József kultuszminiszter a tanfelügyelőségek szervezésekor Biharvármegye első tanfelügyelője mellé nevezte ki s így az ő tanfelügyelői működése a tanfelügyelet bölcsőkoránál kezdődött s tartott közel négy évtizeden át, dr. Toldi, dr. Oláh Gyula és Sipos Orbán tanfelügyelők mellett. Az ő egész kulturális működése szorosan összefügg Biharvármegye tanügyének fejlődésével s alig történt a megyében egyetlen kulturális mozgalom, amelyben ő szerepet nem játszott. Később, 1904-ben egészsége megrendült s nyugalmába vonult, akkor, amikor Biharvármegye első tanfelügyelőjévé Vasady Lajost nevezték ki. Azóta visszavonult s családjának élt. A munkakörébe tartozó kulturális ügyeken kívül rendkívüli szeretettel vette ki részét a ref. egyház ügyeiből, ahol mint presbiter, az egyházi számvédszék elnöke, továbbá a ref. tanítónőképző igazgatótanácsának tagja a múlt évig működött. Utóbbi időben sokat betegeskedett, napról-napra gyüngölt, míg tegnap reggel fél 5 órakor végelgyengülésben elhalt. — Halálát gyermekei Szemes Ferenc dr a Nagyvárad-i takarékpénztár titkára, Imre budapesti postatiszt, Ilonka községi iskolai tanítónő, veje Várady István tanító, továbbá testvérei és nagyszámu rokonság gyászolja.

* **Elutasított halászlát kérélem.** Éradony községéből hat családos ember halászlát jog megadásáért folyamodott az érmihályfalvi főszolgabíróhoz. A kérelmet azonban elutasították. Tegnap siralmas hangú instanciával fordultak az elutasított emberek az alispánhoz. A kérelmezők elmondják, hogy a nagy keresetlenség, dologhiány miatt éheznek családjaikkal együtt. Egyedül a halászlát adhat nekik élelmiszert, másképp éhen pusztulnak. Kérve kérik az alispánt, hogy engedje meg nekik a halászlátot. Érdekes, hogy a szegény emberek hangsúlyozzák, hogy nem eladásra akarják fogni a halat, hanem saját részükre élelmiszert.

* **Halálozás.** Mint részvéttel értesülünk Iványi János nyug. lat. szert. káptalani erdősz. f. hó 13-án 79 éves korában meghalt. Temetése 15-én d. u. 4 órakor lesz Réven. A megboldogultat kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

* **A katonák gyaloglóversenye.** Barbini Sándor nagyvárad-i dandárparancsnok a saját brigádja körében május derekán nagyszabású távgyalogló versenyt rendez. A versenyben résztvevő katonák és pedig a 101. gyalogezredhez tartozók Gyuláról a 37. gyalogezred második zászlóaljához tartozók a 39. gyalogezredbeliekkel együtt Debrecenből indulnak Nagyváradra. Az utirány a következő: Az első csoport a (a 101. ezred) Sarkadon és Nagyszalontán át, a második csoport (37. és 39. ezred) Derecskén, Berettyóújfalun, Biharkeresztesen és Biharpüspökin át menetel. Az utvonalon kérempáros tiszt járőrök teljesítenek szolgálatot, akik a versenyzőkkel ellenkező irányban haladnak. A versenyt Reisinger Oszkár a 39. gyalogezred kapitánya vezeti.

* **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter dr. Pischl Pál szolnoki kir. törvényszéki jegyzőt a nagyvárad-i kir. törvényszékhez helyezte át.

* **Kassay Kálmáné temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt dr. Kassay Kálmáné temetése a szaniszló-utcai gyászházból. Az elhunyt nagy diszú rovatlanon, kettős légmentes masszív érekeporsóban nyugodott, körötte nagyszámu koszorúk, szallagok és délszaki növények. A temetési szertartást Popovics Vazul gör. kel. lelkész végezte. A szertartás után a gyászmenet az olasz temetőbe vonult, ahol örök nyugalomra helyezték az elhunytat. A nagydiszú temetést, ugyancsak az elhunyt Gyuláról hazaszállítását Weiszlovits Adolf és fia első nagyvárad-i temetkezési vállalata rendezte.

* **Öngyilkos diák.** Nagyváradon ismét diáköngyilkosság történt. Romantika, reménytelen szerelém van a hideg ólomgolyó mögött. Szerelmes volt a kis diák, szegény és nagy szerelmében föbelőtte magát. Középiskolai tanuló az illető, aki végzetes és diákosan komoly szerelmével a szívében, szürke iskoláskönyvvél a kezében, kiment a szabadba tanulni. Ott azután elkövette megdöglő tettet, elővette revolverét, fejébe röpített egy golyót és véresen terült el a földön. Jöttek a mentők és beszállították a biharmegyei közpórházba, hol most nagyon súlyos sérülésével vergődik a fehér ágyon.

* **Majális Feketebátorban.** A feketebátóri ifjúság június 1-én, pünkösd másodnapján „patriarchalis majális”-t rendez a feketebátóri szegény iskolásgyermekek felsegélyezésére kabarával és tűzijátékkal. A zenét Debrecen legjobb bandája: a Rácz Gyuláé szolgáltatja az ujszentannai 34 tagú fuvózenekarral felváltva.

* **Mi van a kutyákkal?** Élesen rámutatott tegnap a *Tiszántúl* egy eklatáns esetből kifolyólag, hogy milyen felületesen kezeli a rendőrség a szabályrendeleteket. Az idevágó szabályrendelet kimondja, hogy a sintér köteles elfogni minden kutyát, amely póráz és szájkosár nélkül csatangol. A sintért a rendőrség köteles ellenőrizni. A sintér mulasztást követ el, mert nem fogja el a kutyákat. A rendőrség is mulasztást követ el, mert nem kényszeríti erre a sintért. És a kutyák vigan ugatnak! Na lám! Egész szép rend van ebben a városban! Hát még ha a kutyák megvesznek! Csak úgy utaznak fel potyajegyekkel Budapestre az ál-megmárt pasasok... Vártuk, hogy a rendelet szigorú végrehajtása iránt a főkapitány ur intézkedni fog. Mindeddig nincs tudomásunk arról, hogy ez irányban valami közérdekű intézkedés tétetett volna.

* **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 16. szám.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatt ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatt irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **A kereskedelmi és iparkamara székházában egy gargon lakás,**

a folyó évi augusztus hó 1-ére kiadó. Nagyvárad, 1914. május hó 1. A kamara elnöksége.

* **A fürdőző közönség figyelmébe ajánlom** csokoládé király fiók és Kossuth utcai főzletemet, hol a legjobb, legfrissebb élvezhető cukorkákat vásárolhat, Kugler Gerbeaud bonbonok budapesti árakkal kaphatók. Postai küldések bárhova is elküldetnek. Összeköttetésem világhírű enkorca gyárosokkal.

* **Fehér és fekete bőr női félcipő** 3 kor. szarvasbőr barna és fekete finon párti női félcipők 5 kor. na. női chetrau amerikai félcipők 7 kor. na, fé. fi chevau amerikai cipő 10 korona, ugyanaz fé. ben 9 korona; sandálok 20—25-ig 2 korona, 26—28-ig 2 60 korona, 29—34-ig 3 20 korona, 35—43-ig 4 korona. Férfi és fiu szalnakalapok, fehérnő-nők, uridivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása. Fekete Jenőnél Szent János-utca, Kispipa mellett.

* **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

* **Zenekedvelők figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legújabb felvételi újdonságaimmal megérkeztem Columbia, Dival felvételei, gramfonok olcsó árban, továbbá gramfon és az összes hangszerek javítását is elvállalom. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22.

* **A legújabb párisi kalap-újdonságok** egyedül KOHN HELEN kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művészneinek kalapszállítója. Atalakitásokat modellek után vállal.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal keesegtető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladó. Biharmegyei Takarékpénztár.

* **Rákóczi-uti korzón látványosság** Aszódy új kávé és tea behozatali üzletének kirakataiba a kakao szűret alkalmával közvetlen a termelőktől hozott kakao bab, igazolja, hogy valódi kakaót olcsón Aszódy Rákóczy-uti üzletében szerezhető be. Világhírű Korf kakao kilónként kimérve nagyban, vagy kicsinyben 1 kiló 4 kor. 1/2 kiló 2 kor. 1/4 kiló 1 kor. 1/8 kiló 50 fillér. Gyermekek hizlaló kakaok, egyidejűleg ajánlom Rákóczi-uti lakóknak Aszódy 8 féle zamatu pörkölt kávéimat, mely kora reggeltől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Motorüzemű kávépörkölés a kirakatba.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

x Petőfi-utca végén a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy faucukba
mint aranyba foglalva szajpadlás
nélkül, továbbá arany koronákat,
csapfogakat, hidmunkákat fog és
gyökér húzás és tartós fogtömés-
seket készít

Engel Dezső,

viaszgázott fogtechnikus.

N.-Varad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Péntek: Tündérlaki lányok.

Szombat: Drótos tót.

Vasárnap délután: Mandarin; este: Léni-néni. (Bemutató előadás.)

Léni néni. Két kiváló francia szerző és librettista Le portrait de ma Tante (A némén arcképe) című rendkívül mulatságos operettejének szövegét dolgozta át Heltai Jenő a Léni néni, amelyhez kedves, könnyed muzsikát írt Vincze Zsigmond, aki különös tehetség azoknak a dallamoknak a szerzésében, amelyek szinte máról-holnapra népszerűvé válnak. A Léni néni e hét vasárnapján kerül bemutatásra Nagyváradon, ahol a színtársulat operette-együttese nagy buzgalommal készül az előadásra.

Bihari Ákos vendégjátéka. Bihari Ákos, a klasszikus színész tegnap délután kamara-előadást rendezett a Szigligeti színházban igen válogatott publikum előtt. A színügyi bizottság s több közismert kulturbarát-egyéniesség nem volt ott. Az előadás nagyon előkelő nivón állott s valószínűleg ez riasztotta el a nagyérdemű közönséget. Bihari tökéletes művészettel interpretált egyes dolgokat s annyira megkapta szavalatával a közönség lelkét, hogy Petőfi versei alatt vele együtt sirtak a nézőtérén Faust mérhetetlen filozófiája, Mikszáth ragyogó humora, Arany őszinte lyrája, Antonius hatalmas dikciója és Rostand elmés szatirája elsőrendű élvezet volt. Megerősödött hitünk, hogy Bihari kimagasló egyénisége valóban a Nemzeti Színház óriási publicitása elé való. (p. j.)

SPORT ÉS KÖZGAZDASÁG

A NAC ülése. A NAC választmánya ma, pénteken este fél 9 órakor a Pannónia-kávéház külön termében ülést tart. Kéretnek a választmány tagjai a pontos időben és teljes számban való megjelenésre.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

§ **Felmentették Teszler Simont.**

Tegnap folytatta a nagyvárad kir. törvényszék Teszler Simon ügyének tárgyalását. Dr. Fráter Pál ügyvéd nagyhatású védőbeszédet mondott, amelynek elhangzása után a bíróság visszavonult tanácskozni. A törvényszék Teszler Simont, valamint a másodrendű vádlottat Nádas Ignácét a vád és következményei alól felmentette.

§ **A Tikász-pör tárgyalása.** Ma minden valószínűség szerint megkezdődnek a perbeszédék a Tikász pörben. A még hátralevő tanukat hallgatta ki tegnap a bíróság. Tikász Mihályt és ifju Tikász Mihályt hallgatták ki, akik azt mondták, hogy az öreg Tikász Mihály otthon volt a gyilkosság napján. Lakatos Károly szolgálta azt vallotta, hogy az öngyilkossága előtt Tikász Mihály egész éjjel sirt és azt mondta, hogy ő gyilkolta meg az öreget. Az ítélet hétfőre várható.

NYILVÁNTARTÁS

Felhívás.

Bérmászúlok szives figyelmét felhívom kirakatom megtekintésére és a szükséges vásárlás megtételére.

**Bérmálásra raktáram
már jó előre felszereltem**

**arany és ezüst
ékszerekkel**

**és mindenféle
órákkal,**

melik izlésesek, csinosak s
ami a legfőbb dolog, olcsók.

Szilágyi Géza és Társánál
Rákóczi-ut 4. Telefon 630.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	792.50
Oszták hitelrészvény	—	608.50
4%-os koronajáradék	—	80.80
Oszt. magy. államv.	—	698.50
Jelzálogbank	—	399.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	498.—
Hazai bank	—	277.50
Magyar bank	—	467.—
Keresk. bank	—	3610.—
Rimamurányi	—	635.50
Salgótarjáni kőszén	—	692.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1024.—
Közuti vasut	—	597.50
Városi villamos	—	311.50
Adria	—	581.—

Gabona üzlet.

Buza májusra	—	—	13.80
Buza októberre	—	—	12.23
Rozs októberre	—	—	9.92
Zab októberre	—	—	8.18
Tengeri májusra	—	—	7.38
Tengeri júliusra	—	—	7.53

A szerkesztésért felelős:

D. KRÜGER ALADÁR.

R. 7-914. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsa által kezeltre bizott „Sport“-térén gyakorolándó étel és ital árusítási (buffet) jog bérletére f. évi május 20 án délután 3 órakor Városháza I. em. 26. sz. alatt lévő hivatalos helyiségben nyilvános szóbeli árverést fogok tartani.

A bérlet f. évi június 1-én kezdődik és ugyanezen év december 31-ig tart.

Az étel és ital árusítás gyakorlásához szükséges engedélyeket bérlő köteles saját költségén megszerezni.

Bérlő által árusítandó ételek és italok árjegyzéke közbenjöttöm mellett fog megállapítani s annak egy példányát a Sport-térén kifüggesztendő.

Kikiáltási ár 150 korona. A bérösszeg fele a legtöbbet ígérő által az árverés leütésekor azonnal lefizetendő az árverési küldöttségi elnök kezéhez, másik fele pedig 1914. évi szeptember 1-én válik esedékessé, ellenkező esetben árverelő kárára és veszélyére azonnal új árverés fog tartatni.

Az árverésben csakis Nagyváradon állandó lakással bíró, fedhetlen előéletű egyének vehetnek részt.

Árverelőt tett ígérete és a hirdetményben foglalt feltételek azonnal kötelezik, ellenben Nagyvárad város közönségét csakis a tanács jóváhagyó határozatának jogerőre emelkedése után.

Nagyvárad, 1914. május 14-én.

Komlóssy József,

tanácsnok, ár. küldöttségi elnök.

**Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár**
E.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

**Tűz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bérbeadása**

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő féltéltárgyait saját zárja alatt, önmaga kezében és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szál vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglegi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhát **24 óra alatt**. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Legmegbízhatóbb, legbiztosabb nyaraltatás.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy úgy helyben, mint nagyszalontai fióközletemben szörmeárukat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyegetek stb.

nyaraltatás

végzett csakis nálam és fióközletemben méltóztassanak elhelyezni, hol kívánatra mindenkor felmutatható legyen, a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején hazaszállítatom. A raktáram és üzletem a károk ellen biztosítva van azért kérem a nagyérdemű közönség szíves bizalmát. Tisztelettel:

Zimányi András német szücs

Telefon 824. sz. Körös-u. 47. Telefon 824. sz. (Saját ház.)

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleléseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Uj élővirágüzlet!!

Tudomására adom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy helyben, Nagy Sándor-utca 1. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

virágüzletet

nyitottam. — Szakismereteimet külföldi élővirág kötészeti iskolában nyertem. Továbbá több külföldi nagyobb városokban és fürdőhelyeken mint első virágkötő és üzletvezető működtem, úgy, hogy a nagybecsű közönség legkényesebb ízlését is ki fogom elégíthetni. **Menyasszonyi csokrokat**, valamint **koszorukat** a legszebb kivitelben olcsó árban készítek. A nagyra-becsült közönség szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel:

MIMOSA virágüzlet tulajdonosnője
Nagy Sándor-utca 1. sz.

Uj élővirágüzlet!!

Kiadó

a Széles-utca 46. sz. Balogh Jánosné-féle házban levő «SZABADSÁG» kávéház, az ahhoz tartozó lakrész és mellékhelyiségeivel, egy üzlethelyiség, továbbá a Gyár-utcai 33. sz. Tischler-féle házban egy szoba és konyhából álló utcai és udvari lakrész azonnal, igen mérsékelt árak mellett. Értekezhetni **Pallay Lajos** ügyvédi irodájában Szaniszló-utca 9. szám alatt.

FÁBIÁN J.

törvénytékileg bejegyzett cég
épület- és butor-asztalos
Nagyvárad, Pereces-utca 9. szám.

Elvállal minden ezen szakmába vágó munkákat szakszerű és pontos kivitelben, úgy helyben, mint vidéken. Költségvetés díjtalanul. Szíves pártfogást kér

Fábián J., asztalos.

Belépési felhívás

a
Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet
12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt.
kebelében működő

**FILLÉRES TAKARÉK ÉS
SEGÉLYSZÖVETKEZET**

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jehyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisbetszerű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamattal mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár utján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

**Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet**

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

A *Katholikus Népszövetség* *nagyváradai szervezete.*

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi *Otthon.*

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltetnek.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállitmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.

Uj sörraktár!

Van szerencsénk szives tudomására hozni, hogy
Kristály műjéggyárunk

Uj sörraktár!

üzletkörét telepünkön **Gilányi-utca 5/7. szám** alatt sör nagybani elárúsításával bővítettük ki. A sörszükségleteknél levő különböző igények kielégíthetősére átvettük a már ~~10~~ **évtizedek óta** fennálló jó hírnévről és jóminőségű söréről ismert **Czell-Kolozs-Monostori sörgyárának képviselőjét**. Ezen sörgyár által termelt söröket már **március 1-től** hoztuk forgalomba úgy hordós, mint tisztán lefejtett állapotban, palackokban a legjutányosabb árak mellett. Egyidejűleg tisztelettel értesítjük a t. fogyasztóközönseget, hogy

„Kristály” műjéggyárunkat

teljesen átalakítva, ismét üzembe helyeztük, és azt már ezután egész éven át üzembe tartjuk. Házhoz szállítunk vízvezeteki vízből előállított kristálytisza **műjeget** jutányos árak mellett. **Havi bérlet** rendszerre előjegyzések elfogadtnak. Nagyobb fogyasztóknak kedvezményes árt számítunk. A t. jégfogyasztó közönseget pontos és gyors kiszolgálásunkról biztosítva. Beccses pártfogást kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Telefon szám **398.**

Szanditz és Társa

Telefon szám **398.**

Kristály műjéggyár és sörkereskedelmi b. t.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**
Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percrenyire.

Czim: a kiadóhivatalban.

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó.

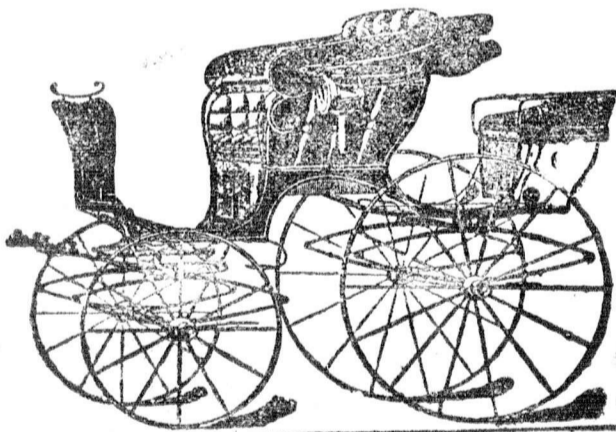
Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon.

Telefon 11-95. sz.

Standary György

kocsigyáros, volt es.
és kir. gyógykovács,
Lakatos-utca 10. szám.
Telefon: 866.

Kész uj kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kivánatra rajzok után is készítek a legmodernebb kivitelben.

Püspökfürdő

Van szerencsém a n. é. közönseget értesíteni, hogy a

Püspökfürdő megnyilt

Gyönyörű parkok, villanyvilágítás, elsőrangú ételek és italok állanak a nagyérdemű közönseg rendelkezésére. Pontos kiszolgálás, mérsékelt árak.

Hamza Jenő

kiváló primás teljes zenekarával hangversenyezik.

Tisztelettel **Dancs István** bérlő.